

ZASŁUŻENI DLA ELEKTROTECHNIKI (CZ. 9) – WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

W dziewiątej części cyklu artykułów o wybitnych naukowcach, inżynierach, technikach i działaczach w zakresie szeroko pojętej elektrotechniki, upamiętnionych jako patroni ulic, instytucji, miejsc publicznych, pomników i innych form, przedstawiamy województwo podkarpackie. Przypomnijmy, że artykuł publikujemy za zgodą Kolegi Dariusza Świsulskiego oraz jego studentów z Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, którzy opracowali temat w ramach przedmiotu Historia techniki (semestr 1, studia niestacjonarne 2. stopnia, kierunek elektrotechnika)

Województwo podkarpackie elektrotechnikom

Czy zdarzyło Ci się spacerować ciemnymi uliczkami w Sanoku i zauważyć, że jedna z nich nazwana jest na cześć "polskiego Edisona"? A może uczęszczałeś na zajęcia na Politechnice Rzeszowskiej i rzuciła Ci się w oczy pewna galeria osób związanych z Wydziałem Elektrotechniki i Informatyki? Jeśli wszystkie odpowiedzi na postawione wyżej pytania są przeczące to bardzo dobrze, ten artykuł jest skierowany do Ciebie.

Celem tego wypracowania jest zestawienie miejsc, obiektów, ulic, placówek szkolnych itp. poświęconych ludziom zasłużonym w dziedzinie elektrotechniki na terytorium województwa podkarpackiego.

Galeria zasłużonych w Rzeszowie

„Dnia 29 listopada 2017 roku odbyła się uroczystość poświęcona pamięci osób, które swoją działalnością pozostawiły trwały ślad w historii Wydziału Elektrotechniki i Informatyki, a tym samym Politechniki Rzeszowskiej.

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Markowski, rektor Politechniki Rzeszowskiej, z udziałem prof. dr hab. inż. Kazimierza Buczka dokonali uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej i portretów znajdujących się w holu budynku A na pierwszym piętrze.

Pomysłodawcą utworzenia galerii był prof. dr hab. inż. Kazimierz Buczek, pełniący w tym okresie funkcję dziekana Wydziału Elektrotechniki i Informatyki PRz.”

Źródło: Strona Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej

W galerii osób zasłużonych na wydziale rzeszowskim widnieje łącznie 18 wizerunków naukowców wraz z tablicą pamiątkową oraz archiwalnymi zdjęciami z czasów ich pracy na uczelni.

		
<p>Prof. dr hab. inż. Zygmunt Bajorek (1922-1992)</p>	<p>Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kalita (1933-2014)</p>	<p>Prof. dr hab. inż. Andrzej Kusy (1942-1999)</p>
<p>Źródło: Strona Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej</p>		

Źródło: Strona Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej

Skwer im. ks. Józefa Hermana Osińskiego w Rzeszowie

„Zarząd Główny Stowarzyszenia Elektryków Polskich podjął uchwałę, na mocy której patronem SEP

w 2018 roku jest osoba ks. Józefa Hermana Osińskiego. Do zrealizowania głównych uroczystości obchodów 280. rocznicy Jego urodzin upoważniony został rzeszowski oddział SEP. Jego życiorys

oraz dokonania w pełni potwierdzają słuszność tej decyzji, gdyż zasługuje On na takie właśnie upamiętnienie.”

Źródło: Stowarzyszenie Elektryków Polskich - Oddział Rzeszowski

Na skwerze im. ks. Józefa Hermana Osńskiego znajduje się także pomnik przedstawiający możliwy wygląd zakonnika oraz informację o datach jego urodzenia i śmierci.

Źródło: Stowarzyszenie Elektryków Polskich - Oddział Rzeszowski

Warto tutaj wspomnieć, że wizerunek księdza Józefa Hermana Osńskiego pierwotnie pomyłono z wizerunkiem Lorda Kelvina.

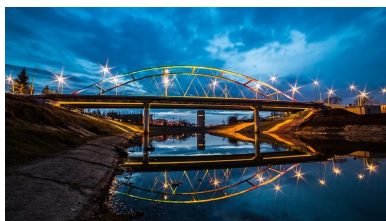
Most im. Gabriela Narutowicza łączący ulicę Naruszewicza oraz ulicę Wierzbową w Rzeszowie

Ten przepięknie podświetlony most, zawieszony nad rzeką Wisłok w Rzeszowie, został nazwany imieniem pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Gabriela Narutowicza, który był również znanym elektrykiem, a dokładniej inżynierem hydrotechnikiem.

Most powstał w 2013 roku, w miejscu dotychczas istniejącego obiektu, w ciągu ul. Naruszewicza w Rzeszowie. „Dzięki inwestycji jednojezdniowa kładka nad Wisłokiem została zastąpiona dwujezdniowym obiektem. Most Narutowicza połączył ul. Fryderyka Chopina z ul. Wierzbową i aleją Rejtana. Zastąpił on pochodzącą z 1984 roku ponad 80-metrową jednojezdniową kładkę.”

Źródło: <https://nowiny24.pl>

Źródło: <https://www.skanska.pl>

Zespół Szkół im. prof. Janusza Groszkowskiego w Mielcu

Profesor Janusz Groszkowski (1898-1984) – uczonego o światowej sławie, elektronik i radioelektronik, twórca polskiej radiotechniki. Brał udział w konspiracyjnych badaniach rakiety V-2, za co w 1974 r. otrzymał Order Virtuti Militari. Autor fundamentalnych prac z zakresu wytwarzania i stabilizacji drgań elektrycznych nieliniowych. Konstruktor pierwszego magnetronu z katodą tlenkową, który stał się punktem wyjścia do opracowania współczesnych radarów oraz głowicy jonizacyjnej „JG”. W latach 1963-1972 prezes Polskiej Akademii Nauk, nominowany do Nagrody Nobla.

Źródło: <https://wcj24.pl/uczniowie-elektryka-z-dotacja-mon/>

1 września 1967 roku utworzono w Mielcu Technikum Elektryczne. Po 7 latach w jego miejsce powołano Zespół Szkół Zawodowych nr 1. W kwietniu 1985 roku do Kuratora Oświaty i Wychowania w Rzeszowie złożono wniosek o nadanie szkole imienia profesora Janusza Groszkowskiego. Imię to nadano placówce 6 maja 1986 roku. Od roku 2000 szkoła funkcjonowała pod nazwą Centrum Kształcenia Ustawicznego im. prof. Janusza Groszkowskiego. W roku 2004 ponownie zmieniono nazwę placówki i utworzono Zespół Szkół im. prof. Janusza Groszkowskiego w Mielcu. W chwili obecnej w skład w/w zespołu wchodzi: Technikum Elektryczne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa (kształcą uczniów m.in. w zawodach: elektryk, elektronik, energetyk, mechatronik, teleinformatyk), Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych o profilu ogólnym oraz Technikum dla Dorosłych, które kształci przyszłych techników elektryków i techników mechaników.

Zespół Szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących w Przemysłu

Drugą placówką w województwie podkarpackim, której patronem został profesor Janusz

Groszkowski jest utworzone w 1951 roku w Przemysłu Technikum Pocztowe, które 2 lata później przemianowano na Technikum Łączności. W roku 1982 w jego miejsce powołano Zespół Szkół Zawodowych nr 3. Kolejna zmiana nazwy na Zespół Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych nastąpiła 4 lata później. Imię profesora Janusza Groszkowskiego nadano placówce 30 maja 1987 roku. Obecnie szkoła funkcjonuje pod nazwą Zespół Szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących im. prof. Janusza Groszkowskiego. Uczniowie kształcą się tu głównie w zawodach: technik elektronik i technik teleinformatyk. Mogą się także kształcić w klasie o profilu politechniczno-wojskowym.

Źródło:

<https://ohmycraft.pl/zesp-szk-elektronicznych-i-og-lnokszta-c-cych-8845421874705243634/>

Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu

August Wiktor Witkowski (1854-1913) - polski fizyk, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Zajmował się fizyką gazów, przewodnictwem elektrycznym i mechanizmem rozchodzenia się fal elektromagnetycznych. W 1910 roku, za jego osiągnięcia, odznaczono go Orderem Żelaznej Korony III klasy.

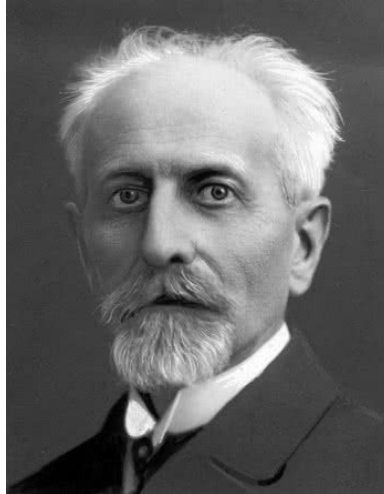
Źródło: <http://www.tdgjar.edu.pl/szczegolowa/>

Szkoła powstała w 1898 roku. Jej ówczesna nazwa to Wyższa Szkoła Realna. W roku 1920 przekształcono ją w Gimnazjum Matematyczno-Przyrodnicze, które 6 lat później przemianowano na Państwowe Gimnazjum II im. Augusta Witkowskiego. Placówka zmieniła swój charakter w roku 1940. Powstało wówczas 2-letnie Liceum Drogowo-Wodne przy Państwowej Szkole Budownictwa. W późniejszym czasie utworzono liceum 3-letnie, a w 1950 roku Technikum Drogowe oraz Technikum Wodne. W 1972 roku scalono w/w placówki i utworzono Technikum Drogowo-Geodezyjne. 1 września 1990 r. szkoła zmieniła nazwę – powstał Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Melioracji Wodnych, a po 7 latach Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Inżynierii Środowiska. W roku 2004 placówka stała się Zespołem Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych im. Augusta Witkowskiego. Mieści się ona przy ul. Św. Ducha w Jarosławiu.

Ulica Karola Franciszka Pollaka w Sanoku

Karol Franciszek Pollak (1859-1928) – polski elektrotechnik, nazywany Edisonem z Sanoka. Opatentował 98 wynalazków. Wynalazca: mostka prostowniczego, kondensatora elektrolitycznego, mikrofonu, łącznika automatycznego do lamp elektrycznych, ogniwo

galwanicznych i akumulatorów elektrycznych. Za swoją pracę naukową został uhonorowany Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta.

Źródło: <https://mlodytechnik.pl/technika/30750-edison-z-sanoka-karol-pollak>

Imieniem Karola Pollaka nazwano jedną z ulic Sanoka, znajdującą się w południowo-zachodniej części miasta. Ma ona długość około 200 m.

Źródło: mapy Google

Opracowanie: Maksymilian Mosór, Mikołaj Filanowski
Politechnika Gdańska, Wydział Elektrotechniki i Automatyki
semestr 1, studia niestacjonarne 2 stopnia, kierunek elektrotechnika
Projekt wykonany w ramach przedmiotu Historia techniki, semestr zimowy 2022/2023